

Lausunto Itärata Oy:n Itärata-hankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta (YVA)

Kunnanhallitus 27.11.2024 § 245

106/08.00.00/2022

Valmistelu/lisätiedot

kunnanjohtaja, Annu Räsänen, puh 0407109045
etunimi.sukunimi@askola.fi

Itärata on Keravalta Porvoon kautta Kouvolaan suunniteltava kaksiraiteinen nopean liikenteen rata. Itärata erkaantuu länsipäässä Pasilan ja Keravan välille suunnitellusta Lentoradasta tunnelissa ja liittyy itäpäässä nykyiseen Lahti–Kouvola-rataan. Rataa suunnitellaan yhdeksän kunnan alueelle, jotka ovat Vantaa, Tuusula, Kerava, Sipoo, Porvoo, Loviisa, Lapinjärvi, Myrskylä ja Kouvola. Kaukoliikenteen lisäksi rata mahdollistaa Helsingin ja Porvoon välisen lähijunaliikenteen käynnistymisen. Tavarajunaliikenteen mahdollisuutta tutkitaan Keravan ja Kouvolan välillä.

Itärata-hankkeen keskeisenä tavoitteena on mahdollistaa nykyistä nopeampi kaukojunaliikenne itäiseen Suomeen: Savon ja Karjalan ratoja pitkin Kuopioon, Joensuuhun ja Kainuuseen. Lisäksi tavoitteena on yhdistää Porvoon kaupunki nopean rataliikenteen ja lähijunaliikenteen piiriin. Hanke edistää kestävästä liikkumisesta pääkaupunkiseudulta idän suuntaan ja päinvastoin sekä turvaa osaltaan itäisen Suomen huoltovarmuutta. Valmistuessaan Itärata luo nykyistä nopeamman ja sujuvamman yhteyden itäisestä Suomesta Helsinki-Vantaan lentoasemalle, jolloin se parantaa itäisen Suomen kansallista ja kansainvälistä saavutettavuutta merkittävästi.

Ratahankkeen suunnittelusta vastaa vuonna 2022 perustettu Itärata Oy, jonka toimialana on Lentorata-Porvoo-Kouvola nopeaan junayhteyteen liittyvän raideliikenneinfrastruktuurin suunnittelu rakentamisvalmiuteen asti. Itärata Oy:n omistaa valtio 51 %:n osuudella edustajanaan liikenne- ja viestintäministeriö sekä 24 kuntaa tai kaupunkia. Yhtenä omistajakunnista on kunnanvaltuuston 17.06.2021 päätöksen mukaisesti Askolan kunta.

Kestävän kehityksen vaatimukset, ilmastonmuutoksen torjuminen sekä taloudelliset syyt edellyttävät liikkumisen ja logistiikan kokonaisvaltaista muutosta. Liikennejärjestelmät eivät kaikilta osin kuitenkaan vielä vastaa kasvun ja kestävyuden tavoitteisiin. Erityisesti itäisen Suomen saavutettavuus ja liikenneyhteydet ovat jääneet jälkeen muun Suomen kehityksestä.

Askolan kunta näkee itäradan hankkeen strategisena mahdollisuutena, joka edistää alueen kestävästä kehityksestä ja tukee valtakunnallisia ja kunnallisia ilmasto- ja liikennetavoitteita. Kunta kuitenkin korostaa, että linjausvaihtoehtojen arvioinnissa on kiinnitettävä huomiota vaikutusten huolelliseen selvittämiseen ja pyrittävä valitsemaan linjaus, joka aiheuttaa vähiten haittaa ympäristölle, asukkaille ja paikalliselle elinkeinoelämälle. Ratalinjaukset aiheuttavat monille asukkaille ja maanomistajille huolta ja epävarmuutta tulevasta. Tämän takia on tärkeää, että Itäradan suunnittelussa edetään ripeästi, ympäristövaikutukset selvitetään huolella ja vaihtoehtoja vertaillaan monesta eri näkökulmasta. Asukasysteistyö ja riittävien osallistumismahdollisuuksista huolehtiminen on erityisen keskeistä. Askolan kunnan näkemyksen mukaan kaikki itäradan linjausvaihtoehdot tulee tutkia huolellisesti niin ympäristöön, maankäyttöön, asukkaisiin kuin talouteen kohdistuvien vaikutusten osalta.

Askolan kuntaa linjausvaihtoehdoista lähimpänä sijaitsee Kuninkaanportin linjausvaihtoehto K, joka mahdollistaa maanpäällisen aseman (asemavaihtoehto A) toteuttamisen Kuninkaanportin alueelle. Askolan kunta pitää tätä linjausvaihtoehtoa (K) ja asemavaihtoehtoa (A) kannatettavimpana ratkaisuna. Tämä sijainti on Askolasta käsin helposti saavutettavissa, mikä tukee sekä kuntalaisten työmatkaliikennettä että palveluiden saavutettavuutta.

Askolan kunta on valmis osallistumaan aktiivisesti hankkeen jatkovalmisteluun ja tukemaan yhteisiä tavoitteita itäradan toteutuksessa.

Kuulutus ja arviointiohjelma on nähtävissä ympäristöhallinnon verkkopalvelussa osoitteessa:

<https://www.ymparisto.fi/fi/osallistu-ja-vaikuta/ymparistovaikutusten-arviointi/itarata-vantaa-tuusula-kerava-sipoo-porvoo-loviisa-myrskylä-lapinjärvi-kouvola>

Itärata Oy:n verkkosivuilla on julkaistu tiivistetty versio YVA-ohjelmasta:

<https://www.itarata.fi/suunnittelu/ymparistovaikutusten-arviointi/>

Esittelijä	Kunnanjohtaja Annu Räsänen
Päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää antaa Itärata Oy:n ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta yllä olevan lausunnon. Pöytäkirja tämän päätöksen osalta tarkistetaan välittömästi kokouksessa.
Päätös	Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.
Täytäntöönpano	Ely-keskus